

Tehnologija proizvodnje brojlera

Naseljavanje objekta

- Za preporuku je da se praktikuje princip odvajanja pilića po polovima.
- Najmanje sedam dana pre naseljavanja u objektu se mora sprovesti SOP i provera ispravnosti opreme.
- Na 24 časa pred naseljavanje objekta, isti se mora zagrejati na 28-33°C, a relativna vlažnost vazduha mora biti do 60-70°C.
- Na 12 sati pre prijema pilića treba napuniti pojilice vodom (sa dodatkom vitamina i elektrolita) a pored hranilica staviti tacne sa manjom količinom hranom.
- Masa pilića pri prijemu je 35-50 g, ali obično malo kaliraju tokom transporta.
- Temperatura kolake zaprimljenih pilića mora biti 39,4-40,5°C.

Gustina naseljenosti

Američki normativi (NCC)

Telesna masa brojlera, kg	Kljunova/m ²
≤ 2,03	32
2,04-2,49	37
≥ 2,50	42

EU regulativa o dobrobiti životinja, 2007.

Preporuka	Živa masa, kg/m ²
Poželjno	33
Prihvatljivo	39
kritično	42

U toplim klimatskim uslovima

Kontrola ambijentalnih parametara	Biomasa, kg/m ²
Potpuno mehanizovana i automatizovana	30
Prirodna ventilacija	20-25
Ekstremne vrućine	16-18

Temperatura

Uzrast	Temperatura objekta, °C	
	Uz veštačke kvočke	Bez veštačkih kvočki
I dan	30	33-34
I nedelja	27	32-33
II nedelja	24	30
III nedelja	22	28
IV nedelja	20	24-26
V	20	20-22
VI i kasnije	20	18-20

Relativna vlažnost vazduha

- Tokom prvog meseca 50-60% a kasnije 60-70%.
- Kada padne ispod 40% ili prelazi 80% postoji rizik od kanibalizma.

Ventilacija

- Intenzitet od $3,5\text{m}^3/\text{h}$ po kilogramu žive mase.
- Brzina strujanja vazduha ne sme biti preko 0,25-0,30 m/s.
- Sadržaj ugljen dioksida u stajskom vazduhu ne sme biti preko 5%, amonijaka do 0,1% i sumpor dioksida do 0,02%.

Osvetljenje

Uzrast, dana	Foroperiod	Intenzitet, lux
1-7	23:1	30-40
≥8	19:5	5-10
Tri dana pre isporuke	23:1	

Tipovi hranilica

- Zvonaste
- Cilindrične
- Pokretna traka

Zvonaste

- Kapacitet – u početnom periodu jedna na 80 kljunova a pri kraju tova 45.

Cilindrične

- Kapacitet – jedna na 70 kljunova.

Pokretna traka

- 2,5 cm/kljun

Ishrana

- Troškovi ishrane u ukupnim troškovima proizvodnje učestvuju sa 60-65%.
- Utrošak hrane je 2,2 kg za kg prirasta.

Peletiranje hrane	
Uzrast, dana	Dimenzije peleta, mm
0-10	1,6x2,4 – 2,4x3,0
11-18	1,6x4,0 – 2,4x7,0
Do kraja tova	3x5 – 4x8

Napajanje

- Temperatura vode za napajanje treba da bude 15-21°C.
- Potrebe po brojleru u tovu su 250 cm³/dan, uključujući i vodu za tehničke potrebe, odnosno osam litara u celom tovu.
- U upotrebi su tri tipa pojilica.
  - Nipo – sa posudom ili bez nje.
  - Sa polugom.
  - Zvonaste.

Nipo pojilice

- Kapacitet – jedan nipl za 12 kljunova.

Sa polugom

- Ređe se koriste.

Zvonaste

- Kapacitet – 1000 kljunova na 8 pojilica.

Parametri proizvodnje

- Tov pilića traje 6-8 nedelja.
  - Ako je period “odmora” objekta 2 nedelja a tov traje 7 nedelja, izračunati godišnji broj turnusa!!!
- Najekonomičnija izlazna telesna masa je 1,50-1,85 kg.

Uzrast, dana	Hrana, g		Prirast, g	
	Dnevno	Nedeljno	Dnevno	Nedeljno
0-7	21	141	12	84
8-14	39	271	23	161
15-21	57	399	32	224
22-28	77	536	39	273
29-35	93	651	40	280
36-42	111	780	46	322
43-49	130	907	50	350
50-52	118	354	40	120
UKUPNO		4039		1814

- Prirast treba kontrolsati na svakih sedam dana, na uzorku od 100 kljunova.
- Smrtnost je oko 4%.
- Najbolji indikator efikasnosti proizvodnje u tovu brojlera *je faktor efikasnosti proizvodnje (FEP)*.

$$FEP = \frac{((100 - \textit{Smrtnost, \%})) \times \textit{Telesna masa, kg}}{\textit{Uzrast, dana} - \textit{Konverzija hrane}}$$

Isporuka pilića

- Na minimalno 6 časova red isporuku piliće se ne smeju hraniti.
- Pre hvatanja pilića hranilice moraju biti ispražnjene.
- Moraju da se hvataju polako, tiho i nežno.
- Najbolje u mraku ili pri plavoj svetlosti.
- Ubacuju se u standardne plastične kaveze kapaciteta 13-17 kljunova.
- Kavezi se slažu u kamion.

Pitanja za proveru znanja

- Tehnologija tova brojlera.